

(Прес, 22.08.2010.)

После коалиције ДС и СПС, којом је пробијена политичка блокада слободног формирања влада са различитим партијским уверењима, постале су могуће све врсте извршне власти. У томе видим једину вредност ове коалиције, јер је отклонила ону чувену будаласту баријеру - "нећу са њима", каже у интервјуу за Пресс недеље Радош Љушић, историчар, уредник "Енциклопедије српског народа" и функционер СНС, одговарајући на питање да ли је могућа и пожељна коалиција СНС и ДС.

- Много више сличности има између СНС и ДС него између ДС и СПС те је, тако гледано, ова коалиција могућа. Све чешће се чује и пожељна, јер би Србија добила једну стабилну и дуготрајну владу. Али да би дошло до било какве коалиције, пошто је немогуће да једна странка формира владу, неопходно је претходно изаћи на изборе, после чега би се знало ко је најбољи и ко има право на функцију председника владе - објашњава Љушић.

Слажете ли се са Александром Вучићем када каже да је политика СНС према ЕУ и Косову да Србија узме све што може (тј. чланство у ЕУ), а да изгуби најмање што мора (сачувати све што може од КиМ)?

- Слажем се и хтео бих да подсетим на сличну мисао једног од највећих српских политичара, Јована Ристића: "Мисли шта мислиш, а узми шта можеш". Он је, иначе, најбољи експонент обреновићевске политике "умерене обазривости", којој би морали да се вратимо. Не знам да ли је Вучић знао за ову Ристићеву мисао, јер је његова изјава слична њој и, можда, путоказ којим би се кретала српска политика после доласка СНС на власт. Док је Србија постојала као самостална држава, ми смо имали два државотворна правца - обреновићевски и карађорђевићевски, односно дипломатски и

ратоборни. Увек сам заговарао први и мислим да је Србима и Србији, после 1804. године, први донео више предности. Крајње је време да се вратимо мудријој политици Обреновића и да је даље развијамо и негујемо.

Које су разлике између ДС и СНС?

- Не постоје странке које су истоветних програма и политичких и привредних уверења. Мислим да има разлика у спољној политици, не толико у опредељењу колико у начину вођења, пре свега у често непотребној попустљивости и додворавању, не само великим државама, већ и оним малим у окружењу. Наша држава од 2000. године нема никакав стратегијски план, ни на пољу спољне ни унутрашње политике. Држава, ма каква да је, мора да сачува извесно достојанство, а ми смо остали без њега 1999. године и нисмо успели да га повратимо. Мислим да би то требало да буде приоритет у спољној политици. Ако смо се определили за ЕУ, то не мора да се ради по сваку цену и поданички, већ са више озбиљности, такта и повраћеног поноса. Ако не поштујете себе, неће вас поштовати нико. Следећа битна разлика је у томе што су све претходне власти сасвим неосмишљено спроводиле приватизацију државне и друштвене имовине и омогућиле појединцима да стекну огромно богатство, а народ, пре свега раднике, сасвим осиромашиле и оставиле без хлеба и посла. Многе приватизације би морале да се преиспитају, пониште и поново спроведу.

Ако СНС дође на власт, хоће ли грађанима судити судије попут Митра Ћенисића и Николе Пешића, за које Чедомир Јовановић тврди да су били "извршиоци налога власти Слободана Милошевића"?

- Реформе у нашем друштву, попут судске, или било које друге, нимало не зависе од појединаца, поготово од двојице људи. Не познајем те људе, па не желим о њима да говорим. Зашто би мишљење Јовановића било меродавно о било коме и било чему, када сви знамо да је јавно у Скупштини Србије признао да су му "руке прљаве до лаката"! А чије је он налоге извршавао? Знамо да су за реформе у демократским друштвима потребни време и истрајност, чиме се Срби не одликују. Озбиљне реформе спровode чврсте руке, јаки режими и стабилне владе. Ми то немамо, те је код нас ђаволски тешко остварити било коју реформу. Код нас је најуспешнија реформа, ако смем да употребим ту реч, приватизација, другачије речено крађа државне имовине у највећем броју случајева. Све остало је било и остало само фарса, карикатура било каквих промена.

Шта је то што има Тома Николић као политичар, а нема Војислав Коштуница?

- Између њих има више сличности него разлика. Највећа разлика је у способности Коштунице да чека, да чека бескрајно упорно и дуго, док је Николић бржи, флексибилнији и продорнији. Коштуничине особине погодније су за стабилније друштво и уређенију државу, док су Николићеве примереније садашњем стању, које не трпи оклевање. Иначе, мислим да су обојица веома предани свом народу и Србији и та приврженост им доноси многе предности у односу на друге страначке лидере.

Да ли садашња ситуација са Косовом прети да буде највећи историјски пораз Србије? Да ли је постојала слична ситуација из које се Србија издигла?

- Србија се налазила у више оваквих и сличних ситуација. Много теже је било српском народу после Маричке и Косовске битке и пада Србије под Турке. Тешке су биле 1690, 1813, 1914. и 1915, 1941, 1999. година. Последњи рат је донео Србима губитак КиМ, све што је од тада следило само је требало да једно фактичко стање претвори у правно. Срби су заборавили да државе настају и нестају у ратовима, исто тако и државне територије. Пуста је фарса да ћемо вратити КиМ мирним путем. Не заговарам нови рат, али осећам обавезу да кажем свом народу да је тако било и да ће тако остати. Да није тако, не би САД изградиле базе на Косову.

Шта мислите о захтеву да се успостави аутономија Санџака? Како бисте ви решили проблем у дијалогу са муфтијом Муамером Зукорлићем?

- Неспорна је чињеница да они којима смо се замерили хоће да остваре замисао свођења Србије на границе Београдског пашалука. У време ДЕПОС-а нама су то отворено говорили страни политичари који су посећивали Србију, као и њихови амбасадори. То ће се и десити у догледно време уколико се Срби не отрезне и духовно и политички не уразуме, а то значи да опште, државне и националне интересе ставе испред личних, партикуларних и територијално и национално дезоријентишућих. Ја сам заговорник јединствене Србије, онолико јединствене колико су јединствене Хрватска, Мађарска, Бугарска, Грчка и друге државе. И свакоме бих ставио до знања да је Србија држава и да се као таква мора поштовати, ко мисли у њој хлеб у миру јести.

У делу јавности ви се, заједно с Костом Чавошким и Славенком Терзићем, доживљавате као идеолози десничарских организација, попут Образа, Двери или СНП 1389. Шта мислите о тим организацијама и захтевима да се оне забране?

- Реч је о невладиним организацијама национално опредељеним. Постоје многе невладине организације које, подржаване морално и новчано споља, отворено раде против интереса Србије и српског народа. Поменуте три наведене организације не заслужују да буду забрањене, јер се нису огрешиле о законе ове јадне земље. Нисам њихов идеолог и мали број људи из ових организација познајем, а оне које познајем ценим као родољубе и патриоте, као младе људе одане свом народу и својој држави.

Да ли је тачно да сте помогли оснивање удружена "Свети Јустин Филозоф"?

- Нисам учествовао у настанку "Светог Јустина Филозофа", али сам помагао овој организацији, као и свим другим на Филозофском факултету, кад год су затражили помоћ од мене. Те момке сам познавао и отворено кажем да су били добри студенти са однегованим и истанчаним националним осећањем, вредним пажње и поштовања.

На скупу у Гацком пре шест година изјавили сте да окосницу српског националног идентитета чине три историјске личности: Карађорђе, војвода Мишић и Ратко Младић. Да ли остајете при том мишљењу?

- У књизи о вожду Карађорђу изнео сам идеју да су стожери српске херојске вертикале Милош Обилић, Карађорђе Петровић и Живојин Мишић. Када сам добио Ћоровићеву награду, у свом говору придодао сам овој тројци и Ратка Младића. Остајем при овом мишљењу све док Младић не буде осуђен. Уосталом, ко још верује у праведност Хашког трибунала? После случајева са Орићем, Харадинајем и сада Ганићем, свима је јасно да су осуде Срба политичке природе. Не кажем да међу Србима није било злочинаца, али било их је исто толико, понегде можда и више, и на другим странама, али њихових представника или нема у Хагу или их има у занемарујућем броју. Хашки трибунал није мерило правде, већ политичке моћи победника у рату из 1999. године.

Када сте напуштали ДСС, рекли сте да странку не напуштате због "политике странке" и приступили СНС, који данас има дијаметрално супротне погледе у

односу на ДСС, поготово када је реч о Косову и ЕУ. Да ли сте и ви променили своје ставове? Јесте ли и данас српски националиста?

- ДСС сам напустио због Коштуничиног окружења, као и због неких неразумних одлука, као што је била забрана "Споменице Демократске странке Србије", коју сам приредио. Нисам сигуран да су ставови у погледу КиМ и ЕУ дијаметрално супротни, већ да постоје разлике у начину остварења политике Србије према овим питањима, који су, уз пљачку државне имовине, тренутно најважнији. Волети своју земљу и свој народ није срамота, а бити родољуб и патриота, поготово данас, када и але и вране пљују на све што је српско, по мени је врлина. Национално опредељење је пожељно, посебно када су ваша држава и ваш народ изложен великим притисцима, уценама и сваковрсним претњама. Никада нисам, нити ћу својим студентима рећи да је Гаврило Принцип терориста, већ национални борац за слободу, који је храбро жртвовао свој живот за уједињење српског народа. Исто тако сам спреман да кажем, а то сам више пута изјавио и написао, да су нас Сарајево 1914. и 27. март 1941. године одвели у две велике националне катастрофе, али за њих се не могу оптуживати само Принцип и Симовић, већ они који су водили српску и југословенску политику. Остао сам стамен у погледу својих националних уверења, која никоме нису нанела никакву неправду. У Мађарској је председник владе један од највећих националиста, а његова странка је једна од најјачих националистичких странака у Европи. Мађарска је у ЕУ. Да ли је ико у ЕУ дигао глас против тога?

Шта бисте саветовали Тадићу и Јеремићу по питању Косова: да се "приклоне или уклоне" Бриселу и Вашингтону или да наставе путем којим су кренули?

- Проблем КиМ мора да се реши тајном политиком, те је некоректно давати јавно савете људима са другим политичким уверењима. Косово је жива српска рана од 1389. године и Бог једини зна до када ће бити. Сваки потез у вези са КиМ носи собом огромну дозу ризика, политичког и моралног. Проклетство народа је најтежа осуда код Срба и зато би требало бити обазрив. Зар Вук Бранковић није оптужен за највећег српског издајника, а историографија зна да се часно носио у Косовској бици и да је био родољуб! Косовско проклетство је најгора осуда коју може да доживи било који Србин, стога је обазривост неопходна, а давање савета непожељно.

Постоје мишљења да су за српску политику према Косову, али не само њему, одговорни косовски мит и мит о небеској Србији. Шта ви мислите о томе?

- Не мислим баш тако. Косовски мит и мит о небеској Србији битно су утицали на целокупну српску политику, а не само на политику према КиМ. Најодговорнији за политику према КиМ, која нас је довела до садашњег стања, јесу комунисти, српски и југословенски. Они су створили све услове да дође до сецесије. Када су САД подржале Шиптаре, сецесија је остварена. Много зла и неправде су српски и југословенски комунисти нанели српском роду, КиМ су само једно од њих.

Ко или шта чини данас окосницу српског националног идентитета?

- Српски национални идентитет више не постоји, он је сасвим разорен, вешто и смишљено. У томе видим највећу трагедију свог народа. Да наведем само један пример. Црногорци су себе представљали као најелитнији део српства, а данас се већина њих тога стиди. Најпречи задатак српске интелектуалне елите јесте да изнађе модел на основу којег бисмо обновили свој национални идентитет. Овај замашан и одговоран посао не можемо и не смемо радити као наши преци, јер се показало да нису успели, и да га морамо остварити на други начин, мудрије, вештије и, рекао бих, себичније. Себичност је у политици сваког народа врлина, а не мана. Ко није за себе, није ни за кога, моја је девиза. Да смо 1918. године мислили само на свој народ, а занемарили Хрвате и Словенце, историја Балкана и балканских народа била би сасвим другачија. Сигуран сам да се Срби не би данас нашли у овом безнађу из којег не могу и не знају како да искораче.

Својевремено сте изјавили да је подаништво једно од мрачних наслеђа српског народа и да је то постало део менталитета. Важи ли то и данас? И да ли то важи и у СНС?

- Вековно ропство под Турцима, Млечанима и Хабзбурзима оставило је неизбрисив траг у српском националном бићу. На прво место негативних особина овог наслеђа је, по мени, српско поданство, које се јако испољавало и у време југословенске комунистичке владавине. Још патимо од те бољке, а то се најбоље види када се мало озбиљније сагледа понашање наших политичара према страном свету. Погледајте са каквим поштовањем, на пример, Хрвати, Мађари, Бугари и Грци, бране свој народ и своју државу! Они би требало да служе за пример нашим државницима како се воли и брани своја држава и свој народ. Са државног нивоа овај проблем се пренео и на странке и друге институције. Вредност свих странака и установа мери се по слободи коју негују, а не по поданству које често преовладава. Један од разлога учесталог поданичког односа у странкама је и тај што квалитетни људи избегавају странке и дисциплину коју она намеће. Надам се да ће СНС превазићи овај проблем, ако жели да остане водећа

странка у нашем друштву.

Ноел Малколм и Холм Зундхаузен написали су књиге које су, по мишљењу српских историчара, благо речено спорне. Како тумачите дубоке разлике у тумачењу кључних догађаја српске историје те двојице аутора и већине домаћих историчара?

- Реч је о класичним антисрпским књигама, писаним да оправдају рат Северноатлантске алијансе против Србије 1999. године. Сва тумачења у поменутих књигама су томе подређена, те су оне понајмање објективне. Написао сам опширну критику на Зундхаузену књигу и навео много примера некоректности и промашености, али морам рећи да у њој има и запажања једног дисциплинованог Немца који је уочио многе слабости нашег народа. Малком је на знатно нижем нивоу од Зундхаузена и веома прозиран, док је Зундхаузен ученији историк са добрим познавањем српског народа, те утолико опаснији са својим злурадним тумачењима.

Да ли се српска историја ширем слоју грађана приказује у романтизованом облику? Неке немиле епизоде из српске историје су потпуно скрајнуте, попут српског похода на Бугарску (Сливничка битка), паљењу 600 албанских села дуж границе 1912 итд, те се стиче утисак да су Срби кроз историју били искључиво жртве?

- Опростите, али претерујете. Таквих и много јачих примера можете наћи у историји свих балканских народа, и не само балканских. Који је рат праведан и који је то рат у коме су жене и мушкарци, или само мушкарци, водили љубав? Знате ли ви какав су споменик Бугари подигли на месту Сливничке битке? Снимите тај споменик и објавите ту слику, па ће вам много шта бити јасније. Шта мислите о томе колико су Шиптари побили и протерали Срба током 19. века у име османске државе? Колико је Срба, убрајајући ту и жене и децу, побијено током повлачења преко Албаније 1915. године? Бугари су побили у Топличком устанку (1917) 20.000 мушкараца, жена и деце и тај догађај, као и окупацију Србије и не помињу у најновијој "Историји Бугарске". Ништа ново! Нису ни други народи у томе бољи од нас, а можда су и гори. Што се не сетисте Јасеновца, Јадовна, Глине...?

Да ли би одредница о Сребреници била међу првих пет из "Енциклопедије српског народа" коју бисте одмах променили да можете?

Пише: Радош Љушић
недеља, 22 август 2010 13:58

- Не, не бих је променио, само бих је допунио. Када смо је писали водила се још полемика о броју жртава, ни данас се тачан број погинулих не зна. Сигуран сам да не бих унео бројку која се налази на споменику, јер је нетачна и преувеличана, али бих је допунио Декларацијом Народне скупштине Србије о злочину који је учињен. Скрећем вам пажњу да је ово прва српска енциклопедија од када Срби постоје као народ и њена вредност се не може мерити са једном или пет одредница, а она броји 7.836 појмова, а писала су је 292 аутора, најбоља које имамо. "Енциклопедија српског народа" и "Школско свезнање" су два колективна дела која сам осмислио, руководио и остварио, те остајем и даље веома поносан на њих.